Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 289. Izven Ljubljane 8 vin. V Ljubljani, v ponedeljek, 16. decembra 1912. Leto XL.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 26·—
za pol leta „ . „ 13·—
za četrt leta „ . „ 6·50
za en mesec „ . „ 2·20
za Nemčijo celoletno „ 29·—
za ostalo inozemstvo „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24·—
za pol leta „ . „ 12·—
za četrt leta „ . „ 6·—
za en mesec „ . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno K 1·70

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . „ 13 „
za trikrat . . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm) 30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zakaj „obstruiramo“?

Dunaj, 15. dec.

Kjer se pokažemo, tam nas obstopijo in izprašujejo: Zakaj obstruirate? Toda po starem parlamentarnem načelu nočemo mi odiozne besede »obstrukcija« niti izgovoriti, ampak rabimo edino pravilni izraz, da delamo opozicijo, v kateri se poslužujemo vseh nam v zborniškem opravilniku zajamčenih pravic. Da so nam pri tem tudi nerodnosti predsedstva, razburjenje večine in quaelibet alia causa dobrodošle, je samoumevno. Šele ko smo se domenili in zjedinili glede izraza za naše postopanje, se nadalje menimo o naši taktiki.

Čudne vesti se širijo kot razlaga za naše postopanje. Sedaj se šepeta, da hočemo milijone in milijone za jugoslovansko zadružništvo. Že v prihodnjem trenotku pa razširjalci te vesti sami dementirajo tako vest in z izrazom iz najboljšega vira informiranih ljudi nam zatrjujejo, da hočejo Kranjci več milijonov za svojo deželo pri finančnem načrtu. Toda hitro je tudi ta vest dementirana in skrivnostno gre po kuloarjih beseda, ki jo vsi, tudi najbolj tope glave razumejo, beseda: Čuvaj. Sedaj je za trenotek mir. Toda Grafenauer vstopi v odsek in opazuje naše člane v odseku. Takoj se sklonejo glave in za nje je dogma: Wegen Kärnten! K nesreči pristopi tudi dr. Verstovšek in že so politični vedeževalci edini: Auch ein Scharfmacher, der ist viel schuld an der Obstruktion! Tako se menjajo vesti in ž njimi razpoloženje. Kajpada, tudi Split, Šebenik so v kombinaciji.

In nadalje vesti o različnih, diametralno nasprotnih strujah v klubu! Sedaj je štajerska skupina proti obstrukciji, nato istrska, sedaj dr. Krek ni zadovoljen, na to Prodan, štirje hočejo izstopiti, klub razpada . . . in na vsakem obrazu, ki to pripoveduje, ta znani, neskončno škodoželjni nasmev! Nepopisen vžitek za vsakega, ki je imel priložnost, kako se take vesti in prizori in vznemirjenja z železno konsekvenco ponavljajo, kadarkoli je naš klub začel s strožjo opozicijo. In vsakokrat se najdejo tudi idiotje, ki vse verjamejo in vse za resno vzamejo.

En pogled v odsek! Naš načelnik, vsem nam dragi dr. Dulibić, govori. Čez ustnice mu prihajajo previdno, polagoma tihi, trepetajoči hrvaški glasovi. Dr. Korošec je sklonjen čez zelenomodre bukvice. Gotovo opravilnik. Kmalu bo vstal in zahteval nekaj, na kar večina ni pripravljena. Večinski poznavalci opravilnika bodo razburjeni leteli skupaj, se kregali, dokazovali, da Korošec nima prav in da si tega ne dajo dopasti in da . . . V tem trenutku vzame Gostinčar svojo obligatno viržinko iz ust, vrže opravilnik na mizo ter izrazi odločno, da si tudi naši odsekovi člani ne bodo dali prav ničesar dopasti, Vse je v zraku, vse kriči, večina se sama krega med seboj in . . . zopet je minolo pol ure. Tako se dela opozicija z opravilnikom v roki in z dobro opazovano razdražljivostjo pri nasprotnikih.

Kmalu bo prišel trenotek, da bo odsekova nervoznost prešla na celo zbornico. Zatrjevalo se nam bo: Vse vas kolne.

In to bo potem pravi trenotek za nas, da povemo, zakaj »obstruiramo«. Zbornico hočemo opozoriti prav glasno, ker na navadne govore ni poslušala, da so razmere na Koroškem, Štajerskem, Istri, Dalmaciji in Hrvaškem nevzdržljive. Ko bomo ta namen, to krepko opozoritev izpolnili, potem šele bo klub sklepal o spremembi taktike. Ampak večkrat kot kedaj poprej moramo avstrijsko javnost opozarjati na jugoslovansko vprašanje v monarhiji. Ponavljamo, večkrat kot kedaj poprej!

Državni zbor.

Dunaj, 15. dec.

Sinoči je imel sejo proračunski odsek od 4. do 12. ure. Ker Rusini upajo, da se danes ali jutri posreči kompromis s Poljaki, so začasno opustili obstrukcijo v odseku. Začetkom seje je poslanec Gostinčar predlagal, naj se seja zaključi, ker ob sobotah in celo pozno v noč doslej niso nikdar bile seje. Ta predlog je večina odklonila. Nato predlaga dr. Dulibić, naj se proračunski provizorij odstavi z dnevnega reda in prične razprava o poročilu glede organizacijskega zakona za kontrolno komisijo državnih dolgov. Tudi ta predlog ni obveljal. V nadaljnji razpravi o proračunskem provizoriju govore socialni demokrat dr. Diamand, češki agrarci Kotlar, Coc, Markhl, Goll, dr. Franta in dr. Tresić, ki graja politične razmere v Dalmaciji.

Ob 8. uri je pričel govoriti dr. Dulibić, ki zastopa mestno skupino Šebenik, kjer je deželna vlada razpustila mestni zastop. Ob 9. uri sta se začela pogajati dr. Korytowski in grof Stürgkh; posredoval je češki poslanec Maštalka. Ker se kompromis ni posrečil, je dr. Dulibić govoril do 12. ure. V dvorani so bili navzoči samo štirje poslanci. Člani večine so pridrli v dvorano in se hudovali, ker je predsednik dr. Korytowski zaključil sejo. Večina je hotela, da bi govoril še Gostinčar, ki pa je bil pripravljen za več ur. Proračunski odsek ima zopet sejo jutri popoldne ob 3. uri. Pogajanja niso končana. V torek pa hočejo češki radikalci v zbornici predlagati, da pride na vrsto službena pragmatika pred izjemnim zakonom, ki ga je prenaredil justični odsek. Večina bode brez dvoma odklonila to zahtevo, ker ravno upa s službeno pragmatiko kot poganjačem rešiti izjemni zakon. Govori se, da bode zbornica od torka dalje tako dolgo nadaljevala sejo, da bode rešen ta vojaški zakon.

Nabor konj in vozov.

Po zakonu z dne 16. aprila 1873 so dolžni lastniki konj v slučaju splošne ali delne mobilizacije svoje konje prepustiti državi za primerno odškodnino. Ta zakon pa je jako pomanjkljiv za sedanje čase. Priprave za mobilizacijo so napredovale. Vojaki so hitro na določenih mestih, konje pa je treba šele nabirati po vaseh. V slučaju vojske bi ta zamuda jako slabo vplivala na hitro pripravljenost armade. To je poglavitni vzrok, da je vlada predložila nov načrt zakona. Po novih določbah bode politična oblast na zahtevo vojaške oblasti v najkrajšem času mogla potrebno število konj, mul in oslov postaviti na določeno mesto. Konje bodo jemali najprvo v onih krajih, koder se vrši mobilizacija. Število določi minister za deželno brambo v dogovoru z vojnim ministrom; za prvo potrebo pa treba k večjemu polovico konj v istem nabornem okraju.

Vsako drugo leto se bode vršila klasifikacija konj. Vsak lastnik bode moral županstvu naznaniti število in vrsto svojih konj in vozil. Razvrstila in potrdila, oziroma ocenila bode konje posebna komisija. V teh komisijah bodo: Okr. glavar (v mestih z lastnim štatutom župan) ali njegov namestnik, eden ali dva častnika, vojaški ali civilni živinozdravnik in zastopnik dotične občine. Okrajno glavarstvo določi za vsako komisijo tri cenilce, ki so strokovnjaki. Klasifikacije se moreta udeležiti tudi dva zaupnika konjerejcev. Konje bodo potrjevali za slučajno službo, kakor vojake, in obenem določili cene. Te cene pa bodo za 10 odstotkov višje, kakor sploh v mirnem času. Ako bi lastnik ne bil zadovoljen s ceno, bodo odločevali cenilci. Vsak konj dobi evidenčni listek, v katerem bode zaznamovana tudi oprava za nošnjo, ime in bivališče lastnika, cena in kraj, kamor ga mora poslati. Ta listek mora lastnik dobro shraniti. Ako lastnik konja proda ali premesti v drugo občino, mora to takoj naznaniti županstvu. Ako mora lastnik konja pripeljati na določeno mesto, dobi povračilo za vse izdatke in krmo. Konja, opravo in vse druge izdatke dobi plačane takoj ali pa najpozneje v šestih tednih pri poštni hranilnici. Ako pa ne sprejmejo prignanega konja, dobi lastnik plačane vse stroške.

Izvzeti so konji cesarskega dvora in članov cesarske hiše, konji vladajočega kneza Liechtensteina, ki jih potrebuje zase na Dunaju in na moravski graščini Eisgrub; konji častnikov in orožnikov, za poštno službo potrebni konji; pa dva konja dušnih pastirjev, zdravnikov in živinozdravnikov na deželi; za policijo in gasilna društva potrebni konji; žrebci in kobile v državnih in zasebnih žrebčarijah, konji pod četrtim letom, breje kobile in z žrebeti do četrtega meseca; bolni ali okuženi konji.

Isto velja o vozovih in opravi. Natančne določbe bodo v izvršilnih naredbah. Lastniki konj in voz, ki bi jih ne naznanili županstvu, ne pripeljali pred komisijo ali na poziv v slučaju mobilizacije na določeni kraj, bodo plačevali kazen do 200 kron; kdor pa bi nalašč spridil konja ali vozila, bode kaznovan z globo do 600 kron ali zaporom do enega meseca.

Vojaška oblast pa more — upoštevaje gospodarske razmere — tudi za poskušnjo ali vajo poklicati določene konje z opravo in vozili. Lastniki dobe za stroške primerno odškodnino, ki bode določena v naredbi. Denarne kazni dobe dotične občine. Ta zakon bode za prebivalstvo občutno breme; županstva bodo imela še več posla in lastniki konj precej sitnosti. Toda v bistvu je že vse to določal zakon iz leta 1873. V tolažbo pa pripomnimo, da so mobilizacije jako redke. Ako se bodo izboljšale razmere med državami, bo ta zakon itak le na

LISTEK.

Roža sveta.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

»Veseli me, da sta mi prizanesla s to žalitvijo,« odvrne s plamtečimi besedami. »In vendar,« pristavi bolj ponižno, »bi ne bilo čudno, ko sta videla moj dom in posel in kar sem po vsej priliki,« in pogledala je svoje oblačilo in prazno kupico. »Poslušajte me in ne preslišita nobene besede. V trenutku sta v milosti pri Sinanu, ki misli, da sta brata gospice Rozamunde, ne ljubimca. Ko pa izve resnico, je vajina usoda zapečatena. Kar je namreč Franku Lozelu znano, vsaki čas lahko izve Al Džebal — in izve gotovo, kedar se snideta.«

»Za sedaj sta prosta. Jutri torej, ko bosta jezdila na vrtu, pazita na visoko skalo, ki stoji zunaj in glejta, kako bi mogla tudi v temi do nje. Jutri, ko mesec izide, vaju popeljejo k ozkemu mostu, da vodijo vajine konje po mestu, da se ga privadita v tej svetlobi. Kadar jih spravita v hlev, pojdita na vrtove ter pridita nepažena sem; to bosta lahko storila, ker je kraj zelo oddaljen. Straže vaju puste skozi, misleč, da želita samo piti kupico vina s kako lepo prijateljico. Stopita v to votlino — tu imata ključ,« in dala ga je Wulfu, »pa čakajta mene, če bi me ne bilo že tam. Potem vama razodenem svoj načrt, če bo že dozorel. Pozno je že— pojdita.«

»In ti Masuda,« reče Godvin dvomljivo, »kako pa ti pobegneš iz tega kraja?«

»Po poti, ki vidva ne vesta zanjo, kajti meni so znane vse skrivnosti tega mesta. Vsekakor pa hvala, ker si mislil name. Pojdita, pravim, pa zaklenita vrata za seboj.«

Odšla sta molče, storila sta kot jima je velela ter se vrnila čez vrtove, ki so bili zdaj precej prazni videti; prišla sta v hišo za tujce, kjer so ju straže pustile skozi.

Tisto noč sta spala brata skupaj, ker sta se bala, da ju ne bi v spanju preiskali, če bi ležala vsak posebej, ter se ne bi vzbudila. V resnici se jima je dozdevalo, da sta slišala stopinje in glasove v temi.

Drugo jutro sta po zajutrku upala, da se jima posreči govoriti z Rozamundo, ali da bo vsaj Masuda prišla k njima. A nista videla Rozamunde in tudi Masude ni bilo. Pač pa je prišel neki častnik ter jima pomignil, da gresta z njim. Šla sta in peljal ju je po dvorani in po hodnikih na teraso pravice, kjer je sedel Sinan v svoji črni halji pod baldahinom sredi mramorne od solnca razsvitljene dvorane. In poleg njega, tudi pod baldahinom in v sijajni opravi je sedela Rozamunda. Skušala sta prodreti naprej in govoriti z njo; pa prišli so stražniki ter jima odkazali prostor nekaj korakov proč, kjer sta morala ostati. Le Wulf je rekel na glas v angleškem jeziku:

»Povej nam, Rozamunda, ali se ti dobro godi?« Ona pa je vzdignila svoj bledi obraz, se nasmejala in prikimala.

Na Sinanovo povelje jima je Masuda ukazala molčati, rekoč, da ni dovoljeno govoriti z gospodom gora ali z njegovo tovarišico, razen če se jima veli. Ker pa sta izvedela, kar sta želela, sta molčala.

Nekaj starejšin se je približalo baldahinu, kjer so se posvetovali s svojim gospodom o očividno važni zadevi, kajti obrazi so jim bili resni. Kmalu so zopet odšli iz dvorane in se v hipu vrnili, v njihovi družbi pa so bili trije plemeniti Saraceni, ki so jih spremljali služabniki, nosili so zelene turbane, ki so pričali, da so bili prerokovi potomci. Ti možje, utrujeni od dolgega potovanja, so vendar ponosnega obraza stopali po terasi; ozrli se niso ne na starejšine ne na druge navzoče; le ko so ugledali obadva brata, so ju začudeni pogledali. Ko so uzrli Rozamundo, ki je sedela v baldahinovi senci, so se ji priklonili, za Aldžebala se pa niso zmenili.

»Kdo ste vi in kaj želite?« vpraša Sinan. »Jaz sem vladar te dežele. To so moji ministri,« in pokazal je na svoje starejšine, »in tukaj je moje žezlo,« in dotaknil se je krvavordečega bodala, ki je bilo uvezeno v njegovo črno oblačilo.

Po tej Sinanovi izjavi so se mu poslanci vljudno priklonili. Nato pa mu odgovori njihov govornik:

»Tisto žezlo poznamo; že od daleč ga je bilo videti. Poslanci smo Salah-ed-dinovi, ki je poveljnik pravovernih, sultan jutrovega. Tile papirji z njegovim pečatom so naše poverilne listine, ako ti jih je drago prečitati.«

»Tako,« odgovori Sinan, »slišal sem že o tem poglavarju. Kaj pa želi od mene?«

»Tole, Aldžebal. Neki Frank, ki je pri tebi v službi in izdajavec, ti je izdal nečakinjo Salah-eddinovo, princezinjo balbeško, ki ji je bil oče nek frankovski plemenitaš z imenom D'Arcy in ki ji je ime Roža sveta. Ker je sultan Salah - ed - din zvedel o tej stvari od

papirju, izvzemši potrebne vaje od časa do časa. Pomisliti je treba, da je v slučaju nagle vojske nepripravljena država gotovo tepena. In ta škoda se more težko oceniti. Ta zakon je včeraj sprejela zbornica tudi v tretjem branju z izpremembami, ki jih je sklenil brambni odsek.

Rumunija in Avstrija.

(Izvirno poročilo »Slovencu«.)

V Rumuniji sta kakor drugod dve stranki, konservativna in liberalna. Konservativna je s kraljem enih in istih misli. Take Jonescu, ki ima vplivno besedo v stranki, je prijatelj Avstrije. Kralj sam je za vojsko in za razširjenje mej rumunskega kraljestva. V Makedonijo pripadajoči Rumuni, ki se nahajajo sedaj v kraljestvu, prirejajo z vednostjo in po volji kralja velike shode, na katerih netijo navdušenje za vojsko.

Volitve v državni zbor rumunski so se pred kratkim končale, in sicer z zmago liberalcev. S tem so dobili liberalci odločilen vpliv na zunanjo politiko. Rumunija bo ostala nevtralna, četudi so pripravili že v jeseni ceste za Avstrijce, ki bi tod marširali.

Tudi liberalci so za razširjenje Rumunije, ampak samo — na našo, avstrijsko škodo. Zahtevajo Transilvanijo (del Sedmograške) in pa Bukovino. Najraje pa bi šli v boj z Ogrsko«. »Avstrijci nas nič ne brigajo«, govore listi liberalne stranke.

Nikolaj Jorga je na javnem shodu v Bukareštu pojasnjeval, da je nesmisel zahtevati od Bulgarije kos zemlje. Sovražniki Rumunije, pravi, niso Bulgari, ampak Madžari. V časniku »Universul« podpira svoje nazore z besedami: »Vsled zmag bulgarskega naroda na Balkanu ni Rumunija prav nič oškodovana. Po razdelitvi Turčije bo Bulgarija za nekaj tisoč štirijaških kilometrov večja od Rumunije in s tem je dosegla tudi vse, kar je sploh mogla doseči, njene narodne sanje so se izpolnile. Z nami pa je druga. Dandanes je samo polivica Rumunov pod žezlom rumunskega kralja. Naše narodno ozemlje so torej kraji med Donavo, Tiso in pa Dnestrom. 12 milijonov Rumunov živi tod. Madžari nočejo biti z nami. Bil bi čas, da bi to tudi mi odkrito povedali. Prišel bo čas, ko se za to niti Dunaj ne bo raztogotil. Rumunsko kraljestvo more le v zvezi s slovanskimi državami zeniniti vse Rumune.« — In profesor Bazilesku piše v »Universulu«: »Bulgari so nam dali dober zgled. Pokazali so nam pot, katero bi bili imeli že zdajnaj nastopiti, da bi dosegli svoj narodni ideal, ki more biti za vse čase samo eden: Združiti vse Rumune v veliki Rumuniji, ki bo segala od Tisa do Dnestra in odtod do Črnega morja.«

General Avescu se je bojda prvi izrazil: Zavezniki Avstrije ne bomo nikdar, že zaradi Madžarov ne! Splošno rečeno, uživa Francija veliko več simpatij kakor pa Avstrija. Največji in najvplivnejši sovražnik Avstrije je profesor Jorga. Pred štirimi leti je organiziral znano krvavo vstajo na Rumunskem. Danes je zopet profesor zgodovine na vseučilišču v Bukareštu, ima javna predavanja, ki jih celo prestolonaslednik obiskuje.

Na Rumunijo se ni veliko zanesti, najbrže ostane v vseh slučajih nevtralna.

Položaj.

SOBOTNE VESTI O BALKANSKEM PROBLEMU.

Konferenca.

London. V petek zvečer so se pričeli posvetovati zastopniki balkanskih držav. Na predlog grškega min. predsednika, je bil izvoljen za predsednika najstarejši srbski delegat **Novaković.** V slučaju, da bi Turki ugovarjali, bodo predsedovali konferenci menjaje se voditelji posameznih misij. Nadalje se je sklenilo, da se tudi Grška udeleži mirovnih pogajanja, dasi ni podpisala premirja. Sporazumeli so se tudi, kakšne predloge bodo Turkom stavili. »Daily Mail« poroča, da so balkanski zavezniki sklenili zahtevati: **Turčija naj odstoji večji del Tracije in Makedonije, Sandžak in Egejske otoke. Turško mejo tvori v bodoče črta od Midije ob Črnem morju do zaliva Saros.** Zavezniki izjavijo, da so zadovoljni s **samoupravo Albanije,** ki naj ji **sultan imenuje guvernerja.** Srbija svojih zahtev **za pot do Jadranskega morja ne opusti,** a se obveže, da naj navedena pot služi **le trgovinskim koristim,** ako se mir sklene. Delegati zaveznikov sami konferenco nadaljujejo, da razdele med seboj osvojeno turško zemljo.

Vprašanje finančnih obveznosti.

Carigrad. Tu sodijo, da balkanske države ne bodo hotele prevzeti dela turškega državnega dolga. Ker pa ima Francija v Turčiji naloženega veliko denarja, sodijo, da nameravajo Francozi zasesti Sirijo, da francoski upniki Turčije finančno ne bodo oškodovani.

Bulgarija ne vstopi v trozvezo.

Pariz. Dr. Danev je nasproti poročevalcu »Tempsa« dementiral poročila, da namerava Bulgarija pristopiti trozvezi in pristavil, da ne namerava pristopiti nobeni skupini velevlasti.

Boji pri Janini.

Carigrad. (Uradno.) Neka brzojavka iz vilajeta Janina notranjemu ministrstvu poroča, da je bil tridnevni boj s sovražnikom, ki je zasedel postojanke pri Kondorutu in pri Kendriku. Sovražnik je bil prisiljen, da se je z velikimi izgubami umaknil. Ena grška baterija je uničena.

Atene. Poročila, da so bili Grki na Epiru poraženi, so izmišljena. Uradno in zasebno se marveč poroča, da grška armada proti Janini zmagovito prodira in da je Janina že skoraj obkoljena. Navidezni napad proti Santi Quaranti je imel le namen, da se del turške posadke v Janini izvabi proti Santi Quaranti, kar se je popolnoma posrečilo.

Berolin. »Lokal Anzeiger« poroča, da je Zekki paša z ostanki vardarske armade došel v Janino.

Boj na morju.

Atene. Admiral Kundriotis brzojavlja. Torpedni rušilec »Sfendoni«, ki je stražil vhod v Dardanele, je v soboto zapazil, da je prijadral nek turški torpedni rušilec iz Kumkala in se ustavil pred Sedil Bahrom. »Sfendoni se je približal turški vojni ladji do 3000 m in je večkrat ustrelil na turško ladjo. Torpedni rušilec »Lonchi«, ki je spremljal »Sfendoni«, je na utrdbe Kumkale in Sedil večkrat ustrelil. Iz turških utrdb so tudi streljali, ne da bi bili zadeli. Turški torpedni rušilec je pobegnil v Dardanele, ne da bil reagiral na streljanje grških ladij.

Srbski vojni plen.

Belgrad. Uradno srbsko vojno ministrstvo poroča, da so Srbi zarubili v vojski 308 topov, 210.000 pušk in 110 voz municije.

Turčija kupuje ladje.

Dunaj. Turčija namerava kupiti argentinska naddreadnoughta »Rivadavio« in »Moreno«.

× × ×

VESTI OD NEDELJE.

TURŠKE NOVICE.

Atene. Mornariško ministrstvo javlja: Ko se je turški torpedni rušilec vrnil nazaj v Dardanele, je dne 14. t. m. okolu opoldneva zapustila Dardanele turška križarica »Medžidie« da napade grška torpedna rušilca »Sfendoni« in »Lonchi«. Z »Medžidie« so Turki na rušilca streljali. Ko je hitelo šest grških torpednih rušilcev napadenima grškima ladjama na pomoč, se je turška križarica umaknila nazaj v Dardanele. Streljalo se je zelo živahno.

Carigrad. Govorice, da se je bila pomorska bitka z grškim brodovjem, se ne potrjujejo. Dejstvo pa je, da je turško vojno brodovje v Dardanelih koncentrirano in pripravljeno, da na visoko morje odjadra.

Carigrad. V petek je obolelo v Carigradu za kolero 110 oseb, umrlo jih je pa 82.

Carigrad. Glavarji vseh veroizpovedanj, med njimi tudi veliki rabinec, so protestirali, ker so v armado pozvali 19letne mladeniče. V armado kljub protestu uvrščajo 19letne mladeniče.

Carigrad. Med turško vlado in francoskim poslaništvom obstojajo še vedno nesporazumljenja glede na izpremembo ustave na Libanonu. Turška vlada se osobito upira, da bi se ustanovilo trgovsko pristanišče v Džuniji.

Carigrad. Tu sem je došlo odposlaništvo japonskega Rdečega križa.

Carigrad. Listi poročajo, da je turška vlada sklenila, da turški uradniki v Solunu mesta ne smejo zapustiti, da se ne prizna grška okupacija Soluna. Turškim uradnikom v po balkanskih zaveznikih zasedenih pokrajinah se po posredovanju konzulov izplačajo plače za mesec november.

Carigrad. Prejšnjega ministra Falaad-bega so 13. t. m. zvečer v Peri aretirali, a ga kmalu zopet izpustili.

Štedljivost srbskih vojakov z municijo.

Srbske čete so kljub svojemu silnemu vojnemu navdušenju in hrabrosti pokazale naravnost vzorno štedljivost z municijo. V štiridnevni bitoljski bitki noben vojak ni potrošil več nego 200 patron. Srbski armadi so izza sedanje vojne ostale še ogromne zaloge streliva. Vojaštvo se je strogo ravnalo po načelu: »Streljaj samo tedaj, ako moreš zadeti, kajti to je naš denar in naš izdatek.« Gotovine, ki jo je pripravila za vojne svrhe, je Srbiji ostala še cela polovica, tako da se lahko še tri mesece vojskuje, ne da bi ji bilo treba kakega posojila.

× × ×

LONDONSKE KONFERENCE.

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča iz Londona, da bo konferenca poslanikov v trajnem stiku z mirovno konferenco balkanskih držav s Turčijo. Poslaniška konferenca prične najbrže v sredo posvetovati. »Berliner Tageblatt« poroča iz Londona, da krogi, ki so z angleško vlado v zvezi, sodijo, da dobi najbrže Srbija eno trgovsko pristanišče v svobodno porabo, čemur Avstro-Ogrska ne ugovarja, kar je položaj izdatno olajšalo.

× × ×

SRBI.

Belgrad. V Draču se je ustanovil srbski carinski urad. Srbi so dozdaj v zasedenem ozemlju ustanovili 40 poštnih in brzojavnih uradov. Srbska opozicija predlaga v »Pravdi«, naj se v tistih krajih Albanije, kjer žive Srbi v večini, izvede plebiscit.

Lipsko. »Leipziger Neueste Nachrichten« poročajo iz Belgrada: Listi zahtevajo, naj se skliče velika srbska narodna skupščina, ki naj ji vlada poroča o svoji zunanji politiki. Vlado naj velika narodna skupščina pooblasti, da sme energično nastopiti. Velika narodna skuščina skleni pozvati vse srbsko ljudstvo po orožje.

Belgrad. Vojna uprava je za v boju padle vojake dobila že dopolnilo, tako, da ima na razpolago zopet 330.000 mož poleg 100.000 mož in vojaških novincev iz letošnjega in prihodnjega leta. Nova oboroževanja Srbov s Turkom vzetim crožjem pa Srbija izvršuje tudi v novozasedenih pokrajinah. Srbija namerava mobilizirati tudi v Albaniji.

× × ×

BULGARSKO SOBRANJE.

Sofija. Zasedanje sobranja je v soboto otvoril ministrski predsednik in zunanji minister Gešov, ki je prečital prestolni govor, ki med drugim izvaja: »Najvišji je blagoslovil naše orožje. Srečen sem, ker Vam morem radi slavnih zmag čestitati, ker se morem zahvaliti hrabrim častnikom in vojakom in padlim izraziti svoje spoštovanje. Oboroženo bulgarsko ljudstvo je svojo dolžnost izpolnilo v čast svoji domovini. Bodoči rodovi bodo pobožno sklonili kolena pred junaštvi, neustrašljivostjo in pred samozatajevanjem svojih dedov. Neizbrisljiv ostane spomin na junake, ki v vojski niso poznali strahu pred smrtjo. Po naših in po nič manj slavnih zmagah naših zaveznikov je bil sovražnik prisiljen, da je prosil, da naj se vojaške operacije prekinejo. V glavnem mestu Velike Britanije so se že pričela mirov-

---

svojega služabnika princa Hasana, ki je utekel tvojim vojakom, sedaj zahteva, da mu nemudoma izročiš to gospico, njegovo nečakinjo in ž njo glavo Franka Lozela.

»Glavo Franka Lozela lahko dobi jutri zvečer, če hoče. Gospico si pa obdržim jaz,« zarenči Sinan. »In kaj potem?«

»Potem, Aldžebal, ti napovedujemo v Salah-ed-dinovem imenu vojsko — vojsko, dokler ne bo ta tvoja trdnjava do tal razdejana, vojsko, dokler ne pogine cel tvoj rod, dokler ni umorjen poslednji moški, ženska in otrok, dokler ne vržemo tvojega trupla krokarjem, da ga pojedo.«

Sinan ves razjarjen vstane in si puli brado.

»Pojdite domov,« zakriči, »pa povejte tistemu psu, ki mu pravite sultan, da mu vzlic njegovemu nizkemu stanu jaz, Aldžebal, izkazujem čast, ki je ne zasluži. Moja kraljica je umrla in čez dva dni od danes, ko preteče mesec mojega žalovanja, vzamem za ženo njegovo nečakinjo, princezinjo balbeško, ki sedi poleg mene kot nevesta.«

Pri teh besedah je Rozamunda, ki je pozorno poslušala, skočila pokonci, kakor da bi jo kača pičila, si zakrila z rokami obraz in zaječala.

»Princezinja,« je dejal poslanik, ki jo je opazoval, »videti je, da razumeš naš jezik; ali je tvoja volja, da združiš svojo plemenito kri s krvjo krivoverskega glavarja morilcev?«

»Nikoli! Nikoli!« je zavpila. »To ni moja volja, saj sem le slabotna vjetnica in po veri kristjana. Če je moj stric Salah - ed - din v resnici tako velik, kot sem čula o njem, potem naj pokaže svojo moč ter me osvobodi in z menoj ta dva moja brata, viteza sir Godvina in sir Wulfa.«

(Dalje.)

Vsa slovenska javnost brez izjeme soglaša v tem, da je Finžgarjev roman „POD SVOBODNIM SOLNCEM“ najboljše slovensko leposlovno delo. **Ne moremo si torej misliti in ga ni**

lepšega božičnega darila

kakor Fr. S. Finžgarjeva povest davnih dedov

Pod svobodnim solncem

Cena: **I. knjiga, elegantno vezana K 4·—**
II. knjiga, elegantno vezana K 4·80

II. knjiga bo vezana na razpolago v soboto dne 21. t. m., torej pravočasno pred božičem. Kdor si želi privoščiti za praznike poseben užitek, naj si delo takoj naroči, da moremo pravočasno postreči.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

na pogajanja. Upamo, da se ob teh pogajanjih sklene pogodba, ki bo primerna velikim žrtvam zaveznikov in da ne bo potrebno našim četam, ki so s svežimi močmi ojačene, vojske nadaljevati.

Sofija. Bulgarsko sobranje se je v svoji sobotni seji spomnilo častnikov in vojakov, ki so padli v vojski za osvoboditev zatiranih krščanskih bratov in se zahvalilo armadi in njenem najvišjemu poveljniku. Armada ostane še naprej v Traciji, da brani nove meje Bulgarije. Predsednik je nato prečital depešo skupine progresistov ruske dume, ki je čestitala sobranju radi slavnih bulgarskih zmag.

Sofija. Ministrski svet je sklenil, da razveljavi vse nakupovalne in prodajalne pogodbe in operacije, ki so se med vojsko glede na zemljišča sklenile v osvojenih deželah.

× × ×

ODMEV BALKANSKIH DOGODKOV V AVSTRIJI.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja: Bivši načelnik generalnega štaba Schemua je bil pravočasno obveščen, da bo moral iti in je zato vložil pravočasno pismeno prošnjo. Obveščen je bil o svoji usodi, ko je baron Conrad pl. Hötzendorf odpotoval v Bukarešto. Prejšnji vojni minister Auffenberg pa ni nič vedel, da bo pozvan, naj vloži prošnjo za odstop. Gen. Auffenberg je bil pozvan v Schönbrunn v avdienco, ki je trajala le eno minuto in se mu je povedalo, da ga nič več ne rabijo.

Plzen. V soboto zvečer je več sto oseb demonstriralo za balkanske brate. Policija in orožništvo izgredov nista mogli preprečiti, vsled česar je bilo vojaštvo pozvano, ki je ob 10. uri zvečer napravilo red. Sedem ekscedentov so aretirali.

× × ×

ARNAVTSKA JUNAŠTVA.

Atene. «Agence d'Athenes« poroča, da so arnavtsko-turške čete med Delvinom in Buthristom, južni del epirskega okraja Chimara, razdjale 30 grških vasi.

× × ×

KIAMIL PAŠA APELIRA NA NEMČIJO.

Carigrad, 14. decembra. V »Ikdamu« se objavlja sledeči apel Turčije na Nemčijo: »Jaz občudujem moč in velikost nemško. Ako bi Nemčija le eno besedo Turčiji v prilog izrekla, bi storila neizmerno veliko za otomansko cesarstvo.« »Ikdam« pripominja k temu, da je deviza turške politike, Nemčijo pridobiti zase tako, da bo zagovornik turških interesov. Vsi turški državniki zaupajo v Nemčijo.

× × ×

ŽELJE AHMED FUADA.

Dunaj, 14. decembra. Predvčerajnjim se je od tu poslovil princ Ahmed Fuad, katerega so na kolodvor spremili župan, šef kabineta zunanjega ministra in več drugih politikov. Poda se v Rim konferirat z Giolittijem in San Giulianom. Nekemu časnikarju je izjavil, da se Albanci nikakor ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi Albaniji ne pripadal tudi Skader, Prizrend, Skoplje, Bitolj in Janina. Ako Albanci teh krajev ne dobe in bi se odcepili od zemlje matere, si bodo Albanci sami napravili pravico. Princ je dejal, da je albanske želje razložil tudi politikom, s katerimi je na Dunaju konferiral, med drugimi tudi slovanskim.

× × ×

ALBANCI SE BOJE TURČIJE.

Valona, 14. decembra. Odtu se »Giornalu d' Italija« poroča, da se tu resno boje, da Turčija v svoji stari perfidnosti namerava Albance zopet prevarati. Turčija bi del Albanije menda rada prepustila Grčiji in Srbiji in tudi sama skušala kaj obdržati. V Valoni so tudi zaradi bližine turških čet, ki se mestu bližajo, zelo vznemirjeni.

Dnevne novice.

+ **Shodi.** Na **Ježici** je včeraj na shodu »Kmečke zveze« govoril o položaju deželni odbornik g. dr. Iv. Zajec. Med zborovalci je ob domoljubnih, iskrenih govornikovih besedah vladalo veliko navdušenje. — Včeraj popoldne ob 3. uri se je vršil pri **Sv. Jakobu ob Savi** izvanredno dobro obiskan shod »Kmečke zveze«. Poročal je o splošnem položaju in o delovanju naših poslancev deželni odbornik dr. Pegan. Zborovalci so poročilo z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje ter po predlogu predsedujočega g. župnika Jemca izrekli soglasno zaupanje stranki.

+ **Deželni zbor kranjski.** Kakor se sliši, utegne biti sklican deželni zbor kranjski po Sv. Treh kraljih k rednemu zasedanju.

+ **»Slovenčeva« poročila** iz Srbije vzbujajo veliko pozornost in nemško časopisje je bilo že parkrat prisiljeno jih posneti. Najbolj razburjajo naše informacije krščansko - socialno časopisje. Ti listi so bili kaj neprijetno presenečeni, ko smo mi prvi poročali, kako hoče Srbija skleniti konkordat z Rimom, ker smo s tem nemškim »krščanskim« socialcem onemogočili zabavljanje zoper Srbijo pod pretvezo interesov katoliške cerkve. Šele zdaj, dolgo potem, ko je »Slovenec« vse to osvetlil, prinaša pariški »La Croix« nek interviev s srbskim naučnim ministrom g. Jovanovičem, ki potrja vse, kar je »Slovenec« v tem oziru pisal. Srbska vlada je za konkordat vse pripravila in želi edino le še to, da bi Vatikan ne imenoval nobenih škofov in duhovnikov, ki so doma v Avstriji. — Prav posebno pa se nemški časopisi jeze zavoljo afere Prochaska. Ravno v trenutku, ko so krščansko - socialni žurnalisti oznanjali, da bo avstrijska vlada zdajpazdaj objavila poročila o tej reči, iz katerega da se bodo razvidile strašne kršitve mednarodnega prava, je »Slovenec« objavil iz najboljšega vira vse, kar je po trditvi srbskih oblasti zagrešil tudi Prochaska. Zdaj so tudi naši merodajni faktorji primorani, da se s srbskimi očitki pečajo, sicer bi se bila utegnila ta stran vprašanja zamolčati. Zasluga našega lista bo, če bo javnost v Avstriji morala oba zvona slišati. Zato tudi jeza žurnalistov okoli »Reichsposte«, »Deutsches Volksblatta« in »Neue Zeitung« nad »Slovenčevim poročilom o Prochaski. »Reichspost« sicer nič drugega ne dostavlja kakor to, da bo zdaj itak vlada morala objaviti, kaj se je zgodilo in tako zavreči ta očitanja, »Neue Zeitung«, list za poneumnevanje dunajskih meščanov, pa se kar peni in pravi, da je iz »informiranih« krogov izvedel, da so dejstva, priobčena od »srbske vladne strani« v »Slovencu«, neresnična. Mi bomo počakali, kaj bo, kar se pa vira tiče, iz katerega mi zajemamo, in virov, iz katerih zajemajo nemški, zlasti pa krščansko - socialni listi, obstoja tu velikanska razlika. Naša poročila iz Balkana so se še vselej odlikovala po objektivnosti, skrajni zanesljivosti in resnicoljubnosti, dočim je dokazano pred vsem svetom, kako strašno so se po krščansko - socialnih listih lagali in si poročila iz Sofije, Čataldže, Belgrada, Zemuna in Soluna naravnost izmišljali. Tisti »informirani« krogi, od katerih se je širilo, da je Prochaska umorjen, potem da je ranjen, nadalje, da je kralj Peter smrtno bolan, da je na južnem Ogrskem vstaja itd. itd., nam prav nič ne imponirajo. S takimi informacijami pa, kakor jih mi prejemamo iz Balkana, se še vsi svetovni listi ne morejo ponašati.

+ **Neue Freie Presse«** gotovo pod vtiskom »Slovenčevega« poročila o konzulu Prochaski piše: Vlada ima resnično **dolžnost** poročilo konzula Edla takoj v javnosti objaviti. Ne more se hitro dovolj občinstvu povedati, da so bile skrbi, ki so jih izzvali dogodki pri vhodu srbskih čet v Prizren, močno **prehrane.** Težak političen in gospodarski pritisk leži na monarhiji; stariši, žene, otroci vidijo v poročilih o vojni nevarnost del svoje lastne usode. Zato bi se ne smelo v okvirju državnih interesov javnosti nič zamolčati, **kar more napačne vtiske in zlobne vesti ovreči.** Ko se je bila razširila vest, da sta bila čast in dostojanstvo države razžaljena, ni bilo nikakega omahovanja, vse je bilo ene misli: kaj takega ne dopuščamo. Najmirnejši ljudje niso hoteli nič slišati o miru. Gibanja, ki navadno prihajajo pred vojsko, nismo nikdar tako jasno čutili kot v **posledic polni fazi srbskega spora, v katerem je bil konzul Prochaska glavni junak.** Statistiki naj bi mimogrede izračunali, koliko nas je to veljalo. Sedaj se je konzul Edel vrnil **in občinstvo ima pravico zahtevati, da se mu pove,** ali so se srbske oblasti zagrešile in v koliko so krive... Kriza ni popolnoma končana, ali v mirovnem oziru je zabeležiti velik napredek! — Te besede »Neu Freie Presse« so nas naravnost presenetile. Jasni se torej!

+ **Zanimiv obisk.** Danes je obiskal uredništvo našega lista P. Paskal Prêlaj, frančiškan, župnik albanske vasi Zymbi v djakovskem okraju, sam Albanec. P. Prêlaj govori dobro italijansko in precej dobro tudi nemško. P. Prêlaj spremlja zdaj prizrenskega nadškofa msgr. dr. Lazara Miedia, ki že od evharističnega kongresa sem ne more nazaj v svojo dijecezo. P. Prêlaju so za časa zadnjih protiturških nemirov v Albaniji turški vojaki, ki so okoli cerkve taborili, po noči vso cerkev, v katero so brez vednosti oficirjev vdrli, oropali, tako da so ostale gole stene. P. Prêlaj je sestavil protest, kateri se je potom konzula Prochaske poslal na Dunaj in od tu v Carigrad, kjer so pa odgovorili, da ni preiskava nič dognala. Sestavil se je pa drug protest, na katerega pa odgovor najbrž ne bo došel. P. Prêlaj je tolmačil nazore severnih katoliških Albancev, ki gredo v glavnem za tem, da bi avtonomne Albanije ne vladal mohamedanec, ker bi sicer dežela ne prišla do miru in kulturne povzdige. P. Prêlaj se je zlasti zanimal za afero Prochaska in je bil čital o tem petkovo »Slovenčevo« poročilo; iz zelo umevnih razlogov pa je bil odlični gost glede sodb jako rezerviran. Izrazil je le željo, da bi se podpirale z milodari siromašne albanske cerkve.

+ **Kaj bo s Hrvaško?** Pod tem naslovom piše praška »Union« med drugim: V trenotku, ko se trpečim balkanskim kristjanom obeta novo življenje, v trenotku, ko Avstrija za neko balkansko pleme zahteva svobodo in samostojnost, na katero nikdar upalo ni in je tudi nikdar zaslužilo ni, v trenotku končno, ko smatra Avstrija, da je prišel zanjo čas, da svoje gospodarske interese na Balkanu povdari in zasigura — v tem trenotku se človeku nehote vsiljuje vprašanje: Kaj bo z nesrečno Hrvaško? V vseh parlamentih in časopisih, uradno in neuradno, smo vedno zopet slišali, da so razmere na jugovzhodu naše monarhije z ozirom na avstrijsko balkansko politiko največjega pomena. Če se je že pred izbruhom svetovnozgodovinskih dogodkov na Balkanu z vso pravico na to opozarjalo, se moramo tembolj čuditi, da se sedaj stvar zmerom nikamor ne gane. To se pravi naravnost igrati se zvestobo in udanostjo ljudstva, ki je svojo lojalnost tolikokrat dokazalo in ki je vse poizkušene obdolžitve radi nezvestobe tako temeljito razkrilo kot sramotne laži. In sedaj, ko se njegovi bratje dvigajo k svobodi in veličini, se daje temu narodu njegovo bedno stanje le še bolj čutiti, tako da se zdi, kakor bi se hotelo nasprotje še prav posebno povdariti.

+ **Hrvaško pevsko društvo »Kolo« v Zagrebu** je proslavilo v soboto svojo petdesetletnico s slavnostnim koncertom v hrvaškem deželnem gledališču, pri katerem je sodelovalo na odru nad 200 pevcev in glasbenikov. Druge slavnostne priredbe so radi razmer na Hrvaškem odpadle. Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« je bratskemu društvu poslalo brzojavno čestitko.

+ **Volitve v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu se vrše že v petek dne 20. decembra. V zadnji uri nujno pazivljamo vse interesente, ki glasovnic navzlic pismenemu pozivu niso še doposlali, da jih takoj dopošljejo. Nedopusten greh zakrivi, kdor pri teh socialno in narodno važnih volitvah ne stori svoje dolžnosti. Pravilno podpisane glasovnice naj se pošljejo na naslov: Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani.**

+ **Kandidatje v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu** so **za delavce:** I. kategorija (zelene glasovnice) Nikolaj Dordej, delovodja, Trst, član; Franc Gruden, lesni delavec, Trst, namestnik. — II. kategorija (rdeče glasovnice): Janko Stahan, strugar, Pulj, član, Jakob Trost, mehanik v Trstu, namestnik. — VI. kategorija (bele glasovnice): Franc Gomišček, delovodja, Podmelec, član, Ivan Filipčič, mizarski pomočnik, Trst, namestnik. Glasovnice naj se **takoj** pošljejo Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani.

+ **Ljudsko šolstvo.** Imenovani so: Karol Hude (nadučitelj), Stari trg pri Poljanah; Frančiška Čerov, Sv. Križ pri Kostanjevici; Anton Lovše, Podgrad; Martin Sterk, Radeče pri Zidanem mostu; Julija Kramar, Stopiče; Josipina Jager, Čatež; Alfonz Završnik, Cerklje; Alojzija Mavrin je prestavljena v Dobrniče; stalno se upokoji Olga Šivic. M. Jaklič pride kot nadučitelj v Reichenau. Ustanovi se enorazrednica v Hotavljah. Razširi se ljudska šola v Preserju na tri razrede, v Velikih Laščah na pet razredov, poseben oddelek na ljudski šoli v Trebelnem. Leopoldina Philippa šolsko ustanovo dobi J. Simončič na šoli v Erzelju.

+ **Umrl** je včeraj v Godoviču župnik g. Janez Možina. Ob 10. uri je imel še duhovno opravilo in pridigo. Po maši je ljudi odpravljal in malo zajutrkoval. Ko je postrežnica šla iz sobe, zasliši ropot in ko se vrne, dobi župnika na tleh. Živel je še tri ure, ne da bi se zavedel. Sosedni župnik je še lahko pravočasno dospel, da mu je podelil sv. olje. Rojen je bil v Spodnji Idriji dne 17. avgusta 1859. V mašnika je bil posvečen 7. julija 1883 in je služboval v Starem trgu pri Ložu, v Hrenovicah, v Slavini, v Harijah, v Rovtah, v Senožečah, v Podlipi in nazadnje v Godovič. — Pogreb bo jutri ob 10. uri. R. I. P.

+ **»Hrvatska Svijest«** bo naslov listu, ki prične izhajati za hrvaško pravaško mladino v Dalmaciji.

+ **Preganjanje dalmatinskih dijakov v Zagrebu.** O tem se nam piše: Zadnji čas je hrvaška vlada svoje oko vrgla zlasti na dalmatinske dijake, ki jih smatra za nekak revolucionaren živelj. In vsa znamenja kažejo, da se je sklenilo vse dalmatinske dijake iztrebiti iz Zagreba. Te dni je zopet izšla policijska določba, s katero se pet dalmatinskih dijakov izganja za dve, oziroma za pet let. Pa če bi bilo za kaj! Na zadnji sokolski zabavi so bili tudi akademiki in so se med sabo zabavali. Seveda ni zabave brez petja in kakor je že danes vse navdušeno za balkanske narode, so dijaki zapeli tisto znano: »Oro klik će!« Komaj pa so začeli, je že priletel policist Herkvi in zabranil petje, češ, da je ta pesem na Hrvaškem zabranjena. Na to so dijaki utihnili. Naslednji dan so jih pa detektivi prišli iskat v njihova stanovanja in jih odvedli na policijo, kjer je bil radi tiste pesmi vsak izmed njih obsojen na dva do tri dni zapora in na večletni izgon iz Zagreba. Vseučiliški rektor se je za dijake zavzel in pri komisarju zanje posredoval, a ni mogel ničesar opraviti.

— **Učiteljskih mest** je na ljudskih šolah na Kranjskem sedaj 1002. Od teh je v I. plačilnem razredu 100, v drugem 150, v tretjem 301, v četrtem 451.

— **Pomaknitev učiteljev v višje razrede.** Iz II. plačilnega razreda se pomaknejo v I. plačilni razred: Neža Miklavčič, Mihael Kabaj, Matija Kranland, Jožef Petrič, Mihaela Huth-Rasinger, Ivan Jeglič, Ivan Bojec, Anton Levstek, Ivan Likar. — Iz III. plačilnega razreda se pomaknejo v II. razred: Luka Albrecht, Karol Pikl, Ernestina Rekar, Jakob Slopar, Julij Slovšak, Marija Baudek, Franc Potokar, Anton Smerdelj, Jožef Samide, Franc Jordan, Alojz Gorjup, Ivan Baraga, Ivan Stupica, Franc Jaklič, Franc Čuk, Frančiška Pogačnik, Mat. Primosch, Viljem Tschinkel, Jožef Tratar. — Iz IV. plačilnega razreda se pomaknejo v III. razred: Jožef Polanec, Franc Jurjevčič, Ivana Premelč, Ivan Rigler, Marija Zagorjan, Marija Jelenc, Štefanija Knafelc-Pečar, Franc Flere, Marija Jurjevčič, Ivana Orel, Alojzija Trost, Viktor Mihelič, Emilija Rojc, Karol Gruden, Frančiška Čerov, Marija Kalin, Franc Kermelj, Anton Knap, Antonija Albrecht, Klotilda Kunacz, Pavla Potočnik, Marija Habe, Ljudmila Vuga-Kocafura, Ivan Žagar, Ivan Petschauer, Bog. Govekar, Egidij Schiffrer, Karolina Trost-Lenček, Jožef Pleničar, Ana Grebenc, Jožef Pečnik, Alojz Lilija, Marija Remžgar, Alojz Marok, Justina Modic, Vida Šorn, Ida Popler, Adela Golob, Marija Brolih, Marta Andoljšek, Gabriela Šimenc, Sepaher.

— **Izleti v balkanske kraje.** Hrvaško društvo za promet s tujci je napravilo primerne korake, da se uprizore izleti v balkanske kraje, ki bi vodili preko Zagreba in ostale Hrvaške. Društvo je v to svrho stopilo v zvezo z društvom Cook in z »Mednarodnim potovalnim uradom«. Prvi izlet se priredi že maja prihodnjega leta.

— **Zopet nesreča v Loki pri Črnomlju.** V petek 13. t. m. okrog poldne je vozil posestnik Janez Lakner iz Male Lahinje št. 3 voz peska v Loko. Ko je bil že blizu Loke, je krenil s slabe poti na njivo. Ko pa je hotel z njive zopet nazaj na pot, se je voz nagnil. Lakner ga je hotel pridržati, da se ne bi prevrnil. Toda bil je preslab in poln voz se je prevrnil nanj in mu prsa popolnoma potrl. Bil je na mestu mrtev. Lakner zapušča družino in slepega očeta.

— **Poroka slovenskega zdravnika v Ameriki.** Slovenski zdravnik v Clevelandu dr. F. J. Kern se je v Calumetu poročil z gdčno Agnes Vertin.

— **Občinski posredovalni urad** je včeraj pričel poslovati na Ježici pod vodstvom župana g. Vilfana. Obravnaval je v petih spornih zadevah, od katerih je poravnal tri.

— **Smrt v tujini.** V Aurori v Ameriki je podsula plast rude do smrti rojaka Antona Čampa.

— **Vsled neprevidnega govorjenja** o Srbiji je bil v Kočevju aretiran stražnik finančne straže Josef Česnik, v Ptunik fin. straže A. Česnik, v Ptuju pa mizarski mojster Horvatič.

— **Umrl je** v Gor. Logatcu 21 let stari Janko Lenassi.

— **Dezertiral** je infanterist 17. pešpolka J. Pregled.

— **Prošnja.** Vse tiste p. n. gg., ki mi še niso vrnili dne 25. minolega meseca vposlane **okrožnice glede sadjarskega lista,** prav uljudno prosim, da **nemudoma vrnejo nabiralno polo,** na ktero naj izvolijo **samo zabeležiti nekaj naslovov** znanih oseb, ki se zanimajo za sadjarstvo. — M. Humek, dež. sadj. učitelj, Ljubljana.

— **Osebne vesti s pošte.** Artur Carli je imenovan za c. kr. poštnega konceptnega praktikanta v Trstu. — Alojzij Pallaich, c. kr. poštni nadkontrolor v Trstu, je stopil v pokoj. — Pri c. kr. poštnem uradu Trst 1, sta razpisani 2 kontrolorski mesti. Prošnje je vložiti v teku štirih tednov. — C. kr. poštni oficial Ernest Stanghov v Skadru je imenovan za poštnega oskrbnika ravnotam.

— **Po nesreči se je ustrelil.** Iz Eveletta v Ameriki poročajo: Vsled neprevidnega ravnanja s puško ponesrečil rojak Janez Češarek; njegov brat povrnil se je namreč z lova; Janez Češarek pa je hotel izprazniti zdnji naboj iz puške, pri čemur se je po nesreči ustrelil.

— **Bombni atentat v Plazi.** V vili Marač v Plazi pri Reki so našli v podstrešju obešenega hišnega vratarja Stjepana Majića. Sklepa se, da je Majić izvršil samoumor iz strahu pred odkritjem svoje krivde pri bombnem atentatu, ki se je nedavno izvršil v vili Marač. Preiskava je namreč spravila na dan nekaj podrobnosti, ki kažejo, da je Majić sam uprizoril atentat in pisal grozilna pisma, ki jih je Marač dobival pred atentatom.

— **Za telovadnega učitelja** na gimnazijo v Pazinu pride B. Govekar, doslej učitelj pri Devici Mariji v Polju.

— **Nečloveška mati.** Dekla pri trgovcu Kranjcu v Kranju je povila nezakonsko dete. Mati je nesla dete na cesto, kjer je ponoči zmrznilo.

— **Liberalne surovine.** Od Device Marije v Polju se nam piše: Sinoči je par kašeljskih fantov v Polju med groznim preklinjevanjem, pozivajoč »čuke« na korajžo, napadlo nekega oženjenega moškega in ga pobilo na tla. Pametnim ljudem se mora že gabiti strupeno strankarstvo in večno izzivanje in »čukanje,« ki ga je zanesel k nam v Polje pred dobrim letom »Slov. Dom« in njegov dični »dopisnik« iz Polja, ki morda nima drugega dela, kot da neti sovraštvo med domačini.

— **Razglednice.** Klub slovenskih amater - fotografov v Ljubljani, je izdal serijo razglednic naših gora. Sledeče so: Triglav, Špik, Brana, Rjavina, Jalovec, Triglav, Kredarica. Sedmero zares umetniških fotografij, kjer ni fotograf gledal, da je sploh fotografiral, ampak je z resnično umetniško občuteno preciznostjo iskal pozicije in luči. Tehnično so tako brez napake izvedene, da kaj boljšega še nismo imeli v tej stroki. Zato je pač dolžnost slovenskega občinstva, da seže po teh razglednicah, ki okrase vsak album in bi bil zadnji čas, da se tudi v plohi razglednic pomete s spakmi, ki polnijo židovske žepe z denarjem, ljudem pa skvarijo še tisto mrvo dobrega okusa, kar ga kdo ima. Stran torej s temi kvarljivimi razgledniškimi stenicami in pošiljajmo jih manj, pa naše lepe in domače. Dobe se po vseh trgovinah.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR SODI O POLOŽAJU UGODNO.

Dunaj, 16. decembra. Cesar je danes sprejel predsedstvo komisije za kontrolo državnih dolgov in je izrazil svoje zadovoljstvo nad delovanjem delegacije ter nad dejstvom zbližanja avstrijskih in ogrskih delegatov. **O zunanji situaciji je cesar izjavil, da je ugodna.**

LUKACS PRESOJA POLOŽAJ MIRNO.

Dunaj, 16. decembra. Ministrski predsednik Lukacs je izjavil, da je imel konferenco z grofom Berchtoldom in se je pri njem točno informiral o zunanjem položaju. **Politična situacija se v zadnjih dneh ni poslabšala; splošno se more reči, da stoje stvari dobro in se lahko upa, da bo tudi za bodoče šlo dobro.**

BALKANSKI DELEGATI SO POPOLNOMA EDINI. — ANGLIJA POPOLNOMA SOGLAŠA Z ZAVEZNIKI? — ANGLEŠKA JAVNOST ZA BALKANSKE DRŽAVE.

London, 16. decembra. **»Daily Chronicle« piše o prvi seji delegatov balkanskih držav, da se je po dolgi diskusiji konstatiralo popolno soglasje balkanskih zaveznikov glede vseh važnih vprašanj. Sir Edvard Grey, ki je bil zraven, se popolnoma strinja z balkanskimi delegati.**

London, 16. decembra. »Daily Chronicle svari v članku Turčijo, naj ne nadaljuje nestrpne politike, ker bi to pomenilo samoumor.

London, 16. decembra. »Daily Chronicle« objavlja interview s srbskim poslanikom Nikolićem. Nikolić je dejal, da se konferenca lahko konča v dveh tednih. Zavezniki, neizvzemši Grke, so se popolnoma domenili. Mogoče je, da nastanejo kake diference tekom pogajanj, toda le zaradi malenkosti, **ker so glede vseh važnih vprašanj zavezniki edini.** Glede Turčije Nikolić ne verjame, da bi nastale kake večje težave, ker je Turčija popolnoma poražena.

London, 16. decembra. »Times« pozdravlja dejstvo, da so se balkanski delegati sporazumeli in upa, da se bodo stvari ugodno končale.

KAJ PRAVIJO V BELGRADU.

Belgrad, 16. decembra. Tukajšnji informirani krogi so mnenja, da bo Srbija glede albanskega vprašanja samo razložila velevlastem svoje naziranje, **da se pa bo popolnoma brez protesta podvrgla sodbi Evrope.** Drugače pa bo stvar izgledala, ako bo Avstrija zahtevala, da se to vprašanje še pred sklepom miru vredi med njo in Srbijo samo. Ako bo Avstrija to svoje eventualno naziranje Srbiji prijateljsko razložila, bo slednja prijateljsko odgovorila, da more dati definitiven odgovor le po sklenjenem miru. Ako pa bo Avstrija stavila ultimatum, se bo Srbija ravnala po nasvetih tripeletente, zlasti Rusije.

RUSIJA PODPIRA BALKANSKE ZAVEZNIKE V VSAKEM OZIRU.

Peterburg, 16. decembra. Ruska vlada je svojemu delegatu na posvetu poslanikov velesil grofu Benckendorffu dala instrukcijo, **da v vsakem oziru podpira balkansko zvezo, posebno pa Srbijo.** Ruska vlada pa tudi upa, da bodo balkanske države stavile zmerne in taktne zahteve. V ruskih diplomatičnih krogih se izjavlja, da bo Rumunija v slučaju avstrijsko - srbskega spora ostala nevtralna.

ARMENIJA DOBI AVTONOMIJO?

Carigrad, 16. decembra. Glasom informacij ministrstva za zunanje zadeve, se je med Francijo, Rusijo in Anglijo sklenil sporazum, da se Armeniji podeli avtonomija, ki bi jo garantirala in varovala Rusija.

NEMČIJA NA AVSTRIJO POMIRJEVALNO VPLIVA.

Berolin, 16. decembra. Nemčija vpliva na Avstrijo v pomirjevalnem zmislu. Avstrija bi rada dosegla, da bi Albanija obsegala tudi prizrenski, djakovski, bitoljski in ohridski okraj, **čemur se pa ostale velesile upirajo,** ker bi se s tem ne ustvaril samo konflikt s Srbijo, **ampak tudi z Bulgarijo,** ki hoče Ohrid zase.

MASAŘYK.

Berolin, 16. decembra. »Vossische Zeitung« poroča z Dunaja, **da je prof. Masařyk imel včeraj pogovor z grofom Berchtoldom in je nato zopet odpotoval v Belgrad.**

Belgrad, 16. decembra. Masařyk je dospel semkaj **in imel konferenco s kraljem Petrom in Pašičem.** — V Belgrad je dospel tudi Tresić-Pavišić.

AVSTRIJSKI DELEGAT ODPOTOVAL V LONDON.

Dunaj, 16. decembra. Avstroogrski poslanik grof Mennsdorf, ki je določen za zastopnika pri posvetu poslanikov v Londonu, je včeraj odpotoval v London.

DRUGI LAŠKI OFICIOZNI GLAS O POSVETU POSLANIKOV.

Rim, 16. decembra. Oficiozni »Popolo Romano« piše: Na posvetu poslanikov v Londonu se bo obravnavalo **albansko vprašanje,** novi režimi v Albaniji in vprašanje egejskih otokov. **Srbija dobi trgovinski izhod na Adrijo,** nikakor pa ne politične pozicije. Upamo, da je tudi Srbija naziranja, »da je boljše jajce danes nego kokoš jutri«. Vest, da hoče Turčija Albanijo Srbiji in Grčiji odstopiti, ako ji Bulgari prepuste Tracijo, je absurdna, **ker se Bulgarija Traciji ne more odpovedati. Prepričani smo, da bo posvet poslanikov imel srečen izid.**

ITALIJA NE SOGLAŠA POPOLNOMA Z AVSTRIJO.

Rim, 16. decebra. Tukajšnji politični krogi izjavljajo, da je notico »Tribune«, da Italija v nasprotju z Avstrijo želi, da se na konferenci poslanikov v Londonu razpravljajo vsa balkanska vprašanja brez izjeme, **smatrati za oficielno.** Ta vest dokazuje baje, da hoče Italija kljub trozvezi ohraniti svobodo postopanja v nekaterih ozirih in da bo v slučaju vojaškega konflikta Avstrije s Srbijo Italija ostala **nevtralna.** To naziranje kroži v političnih krogih v Rimu.

KONFERENCA TURŠKEGA POSLANIKA S PAPEŽEVIM NUNCIJEM ZARADI ALBANIJE.

Dunaj, 16. decembra. Turški poslanik Hussein Hilmi paša je konferiral s papeževim nuncijem grofom Scapinellijem zaradi Albanije.

POSLANIŠKI POSVET.

Peterburg, 16. decembra. Posvet poslanikov velevlasti se zbere najbrže v torek in sicer v Londonu. Dozdaj še nobena vlada ni stavila nobenih pogojev. Ako bi Avstrija zahtevala, da se albansko vprašanje in vprašanje pristanišča eliminira, bi konferenca bila takoj onemogočena.

AVSTRIJA BO DOSEGLA NA KONFERENCI POSLANIKOV VELIK VSPEH?

Pariz, 16. decembra. Konferenca poslanikov bo glasom nekaterih tukajšnjih krogov imela svojo prvo sejo v **četrtek, toda diskusija gotovih vprašanj se začne šele potem, ko bo sklenjen mir Balkanske zveze s Turčijo.** Rusija in Anglija podpirate prizadevanje Francije, da se najde mirna rešitev. Srbija je že obupala, da bi mogla preprečiti ustvaritev avtonomne Albanije in bi se mogla polastiti jadranskega pristanišča. V diplomatskih krogih vlada prepričanje, da bo Avstrija v tem oziru dosegla na konferenci poslanikov sijajen diplomatičen vspeh. Kljub vsem dementijem vlada med balkanskimi zavezniki nesoglasje. (?) Bulgarija bo nadaljevala zmerno in trezno politiko, s katero se ni približala samo Avstriji, ampak tudi Turčiji.

BERCHTOLD IN CONRAD. SRBIJA ODNEHUJE.

Dunaj, 16. decembra. Conrad in Berchtold se popolnoma strinjata v tem da je došel čas, da se avstrijsko-srbski spor reši. **Ni izključeno, da se to zgodi mirnim potom,** ker so znamenja, da hoče Srbija na celi črti odnehati in se popolnoma (?) podvreči pritisku Avstrije.

SRBIJA ODSTOPI BITOLJ BULGARIJI?

Dunaj, 16. decembra. »Zeit« poroča iz Belgrada, da je Pasić pri konferenci, ki jo je imel te dni z Gešovom v Nišu, izjavil, da Bitolj prepusti Bulgariji, vsled česar da je srbsko radikalno časopisje zelo vznejevoljeno.

IZJEMNE ODREDBE NA JUŽNEM OGRSKEM PROTI SRBOM.

Dunaj, 16. decembra. »Zeit« poroča iz Budimpešte, da je ogrska vlada, potem ko bodo od parlamenta sprejeti izjemni vojaški zakoni sankcionirani, sklenila v Novem Sadu odpraviti poroto in vse procese poveriti sodnemu dvoru v Szegedinu, kjer se bodo že v prihodnjih tednih začele pravde zoper nekatere nacionalistične agitatorje. V Szegedinu so zaprli ruska potnika vića, ki je širil velesrbsko propagando. na vohunstva in srbskega peka Mirčevića, ki ej širil velesrbsko propagando. Tudi v Debrecinu so zaprli štiri Srbe, ki so jih imeli za vohune, a so izjavili, da so le iz Belgrada dezertirali, nakar so jih izpustili, a jih policijsko nadzorujejo.

× × ×

ČRNOGORCI ZOPET NAPADAJO SKADER.

Bar, 16. decembra. Črnogorci so se začeli zopet z živahnostjo **pripravljati na napad na Skader.** 13. t. m. so turški topovi s Taraboša začeli črnogorske pozicije vnovič obstreljevati. Fort Tepe je obstreljeval pozicije na Vraki do noči. Turki so drugo jutro zažgali vasi Siperu in Fuos med Muričanom in Tarabošem. Črnogorci so zdaj odgovarjali iz vseh svojih baterij. Turški topovi so morali umolkniti. Nato so trije črnogorski bataljoni napadli Turke in jih vrgli nazaj.

SRBI NE KORAKAJO PROTI VALONI.

Milan, 16. decebra. »Corriere della Sera« poroča iz Belgrada, **da je vest, da srbske čete korakajo proti Valoni, neresnična.** Srbske čete po sklenjenem premirju sploh ne prodirajo dalje.

GLAS O NEVSPEHIH BULGAROV PRI ČATALDŽI.

Pariz, 16. decembra. »L' Illustration« prinaša poročilo svojega poročevalca francoskega častnika Alan de Pennenbruna o bojih 17., 18. in 19. pri Čataldži. Pravi, da je 17. t. m. turška artiljerija ondi porazila 4. polk princa Borisa in 17. polk velikega kneza Vladimira. Tudi 18. in 19. je bulgarska divizija bila poražena in po pomoti obstreljevana od lastne artiljerije. Izgube so bile strahovite. Ena kompanija 29. polka je štela le še 13 mož! (?) Poleg, kolere, ki je pa še bolj divjala med Turki, je pripisovati te neuspehe dejstvu, da so Bulgari po sijajnih zmagah pri Lozengradu, Bunar Hissarju in Čorlu bili čisto izdelani. Pri Čataldži ni bilo več tistih divnih napadov.

V SOLUNU.

London, 16. decmbra. »Times« poroča, da nameravajo onih 20.000 bulgarskih vojakov, katere so bili Grki pred sklepom premirja transportirali v Dedeagač, poslati nazaj v Solun, kjer se pa boje, da bi vojaki zanesli v mesto kolero. V mestecu Langaza so morali Grki vun in so Bulgari imenovali svojega guvernerja, dasi so to mesto bili zasedli Grki.

VELIKE TEŽAVE ALBANSKE PROVIZORIČNE VLADE V VALONI.

Milan, 16. decembra. »Corriere della Sera« poroča iz Valone, **da je položaj v Valoni jako težaven.** Provizorična albanska vlada si vpričo osvajanja Srbov in Grkov ne ve pomagati. V mestu je polno turških vojakov, katere razorožujejo. Turški vojaki so lačni in v najobupnejšem stanju.

× × ×

SLOVENSKOHRVATSKA OPOZICIJA V BUDGETNEM ODSEKU.

Dunaj, 16. decembra. Danes popoldne zboruje budgetni odsek. Poslanec Gostinčar je izjavil, da bo držal dolg govor. Stranke večine so sklenile celo noč zborovati.

IZJAVA DR. ŠUSTERŠIČA GLEDE KRANJSKEGA ZADRUŽNIŠTVA.

Dunaj, 16. decembra. Dr. Šusteršič je poslal »N. Fr. Pr.« izjavo, v kateri zavrača trditev omenjenega lista, da je slovenska obstrukcija v budgetnem odseku v zvezi s kranjskim zadružništvom. Ta vest je popolnoma izmišljena. Kranjske zadruge stoje pod nadzorstvom Kranjske dežele in zato mora on kot deželni glavar odločno protestirati, da se spravljajo v kako zvezo z obstrukcijo.

PROCES ZOPER POSLANCA KOVACSA.

Budimpešta, 16. deembra. Danes se je začel tu proces zoper poslanca Kovacsa, ki je 7. junija t. l. v ogrski zbornici streljal na Tiszo. Tisza je kot priča izjavil, da je Kovacs direktno nanj meril. Kovacs je izjavil, da se ne čuti krivega in da je storil svoje dejanje le v skrajni razburjenosti.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Catania, 16. decembra. Tu je brzovlak zadel skupaj s tovornim vlakom. Dozdaj so našli **20 mrtvih, 90 pa ranjenih.** Pogrešajo tudi nekega poslanca.

VELIKI NEMIRI V LISSABONU.

Lissabon, 14. decembra. Včeraj je prišlo tu do velikih nemirov, ker je vlada zvišala zemljiški davek. Moralo je intervenirati vojaštvo.

Bolezen generala Živkovića ni tifus, kakor so poročali nekateri časopisi, marveč arterioskleroza.

Po svetu.

Zastrupljenje vojaške straže. Vojaška straža, sestoječa iz sedmih mož, ki je imela nalogo stražiti železniški most v Vagujhelyu, si je 12. t. m. v mali čuvajski hišici tako zakurila, da niso mogli vsi plini skozi dimnik, marveč so se nabirali v sobi. Vseh sedem vojakov je padlo v nezavest. Ko so jih našli, je bil eden že mrtev, šest so jih pa spravili k zavesti.

Radi umora na smrt obsojeni milijonar. Oskar Auerbach, sin washingtonskega milijonarja in vseučiliški dijak, se je kot gost dalje časa mudil na posestvu svojega prijatelja Harry Fisherja v Balpwieu (Machigan). Nekega dne, ko sta šla s prijateljem na lov, se je Auerbach razburjen vrnil na posestvo in pripovedoval, da je na lovu po nesreči ustrelil svojega prijatelja: svojo puško je obesil na neko drevo, puška je padla na tla, se pri tem sprožila in kroglja je zadela Fisherja, ki je bil takoj mrtev. Policijski oblasti se je pa slučaj zdel sumljiv, tembolj ker je zvedela, da je bil Fisher za milijon dolarjev zavarovan za življenje in da med Auerbachom in Fisherjevo ženo obstoja nedovoljeno razmerje. Auerbacha so zaprli in nedavno je bil radi umora obsojen na smrt.

Štajerske novice.

š **Glavni občni zbor slovenskega katoliško - političnega društva v Celju.** Včeraj, 15. t. m. se je ob izredno veliki udeležbi v Celju vršil občni zbor slovenskega katoliško-političnega društva. Poslanec dr. Benkovič je podal obširno poročilo o položaju v državnem in deželnem zboru ter se nato bavil s stališčem Slovencev nasproti zunanjemu položaju. Slovenskemu klubu v državnem in deželnem zboru in posebej dr. Korošcu kot zastopniku celjskega volilnega okraja, se je izreklo popolno zaupanje. Najodločnejše se je zavrnilo sumničenje glede lojalnosti Slovencev, ki se je izreklo na zborovanju štajercijencev v Ptuju. Občni zbor se je zaključil z lojalitetno izjavo, ki se je sporočila cesarjevi kabinetni pisarni.

š **Umrl** je v Gradcu višji ravnatelj pivovarne Puntigam Fric pl. Huymann. — V Selnici nad Mariborom je umrl vpokojeni major Herman Zinnauer.

š **Na Kapli** pri Arnfelsu se vrši od

15. do 22. decembra sveti misijon. Vodijo ga kapucini iz Lipnice.

š **Južnoštajerska hranilnica v Celju** bo od 1. januarja 1913 naprej obrestovala vloge po 4 in pol odstotka od dneva vloge do dneva dviga ter pripisovala nedvignjene obresti polletno h kapitalu. Rentni davek bo hranilnica plačevala sama. Posojala bo na zemljišča in poslopja kakor tudi korporacija proti 6 odstotnim obrestim in 1 odstotkom amortizacije glavnice.

š **Za večji kraj na Spodnjem Štajerskem** se išče izurjen slovenski kovač s podkovsko izkušnjo. Ker ni daleč na okolu nobenega kovača, se nudi pridnemu in poštenemu narodnemu obrtniku lepa priložnost, zasigurati si dobro eksistenco. Natančnejše pove posredovalnica Občeslovenskega obrtnega društva v Celju.

Gospodarstvo.

Sadjarski tečaj priredi Kmetijska šola na Grmu za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju drevja, v cepljenju in gojitvi drevja v drevesnici. Tečaj bo trajal od 1. februarja do 15. maja 1913. Sprejme se 5 vajencev v starosti od 16 let naprej. Sadjarski vajenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po deset kron na mesec. Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 5. jan. 1913

g **Viničarski tečaj** priredi Kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra 1913. Sprejme se 8 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po deset kron na mesec. — Prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 5. jan. l. 1913.

OBČINSKE VOLITVE V RIMU.

Pri dopolnilnih občinskih volitvah v Rimu 8. t. m. so zopet zmagali Nathanovci. Zmaga je bila tem lažja, ker je katoliška stranka »Unione Romana« proglasila, da se volitev ne udeleži in prepusti polje volilne borbe socialistom in republikancem. »Germania« šiba rimske katolike, ki se ne ganejo in ne lotijo javnega dela zlasti v občinah. S tem dajejo katoličanom v drugih deželah slab zgled in prepuščajo vlado liberalcem in drugim sovražnikom cerkve. Ako bi nemški katoličani tako delali, bi bile vse občine v nasprotnih rokah in v šoli bi žalostno izgledalo. Tako pa so s vojim delom po 30-letnem boju iztrgali liberalcem zopet eno občino: Mar.-Gladbach. Rim bodi katoličanom svarilen zgled.

KANCLERSKA KRIZA V NEMČIJI.

V Berolinu se trdi, da namerava kancler Bethmann odstopiti in da mu bo sledil admiral Tirpitz. Bethmann baje odstopi, ko se pomiri mednaroden položaj.

Ljubljanske novice.

lj **Tajništvo S. K. S. Z.** ima uradne ure za dlje časa vsak delavnik od pol 7. do pol osme ure zvečer.

lj **Protialkoholna predavanja na ljubljanskih šolah.** Po vseh ljubljanskih ljudskih šolah bodo protialkoholna predavanja po končanem protialkoholnem kongresu, to je v času od Novega leta do Velike noči. Mestni šolski svet je tozadevno prošnjo Protialkoholne zveze dobrohotno sprejel in uslišal. Vsak teden pride na vrsto druga šola. Tudi po srednjih šolah bodo v tem času predavanja. — Ljubljana mora enkrat pokazati, da ni med vsemi kraji zadnja, kadar se gre za kaj dobrega.

lj **Komedija zmešnjav.** Jutri, v torek, se vprizori za nepar prvič na slovenskem odru Shakespearova »Komedija zmešnjav«. Shakespearov večer — praznik umetnosti!

lj **Z mestnega drsališča.** Na mestnem drsališču se smejo dijaki in dijakinje tudi ob nedeljah drsati za isto ceno kot v delavnik. Dotični predlog je magistratnemu gremiju stavil občinski svetnik Makso Lilleg.

lj **V Ameriko** so se hoteli v soboto odpeljali in se s tem izogniti vojaški dolžnosti Mile Gvoič iz Brnjevaca, Nikolaj Milicevič iz Vrginmosta, Juraj Jerasnic iz Piščanca in Pavo Manajlovič iz Virginmosta. Nakano jim je pa na južnem kolodvoru službujoči nadstražnik Jakob Kržan preprečil s tem, da jih je aretoval. Vse štiri so oddali vojaški oblasti.

lj **Umrli so** v Ljubljani: Ana Košir, dninarica, 19 let. — Terezija Kalteneger, kajžarjeva žena, 45 let. — Katarina Škofic, kuharica, 62 let.

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE PRIPOROČAMO SLEDEČE PRELUDIJE ZA ORGLE:

Premerl St.: 100 praeludia organi. 3 K 80 vin.

Führer K.: Weihnachtsgabe, 6 Pastoralstücke für die Orgel. 1 K 80 vin.

Güttler Jos.: 12 Pastoralstücke für die Orgel. 1 K 20 vin.

Hausmann Joh.: 100 leichte Pastoral-Vorspiele für die Orgel.

Klee Ant.: 78 Vor- und Nachspiele. 2 K; für die Orgel 2 K 40 h.

Pastoralni preludiji:

Pazdirek Lud.: Pastoral - Praeludien. 1 K 70 vin.

Pihert J.: Neue Pastoralpraeludien. 1 K 70 vin.

Zangl A.: Pastoralpraeludien für Weihnachten. 1 K 80 vin.

Zimmer W.: 16 Orgelstücke für Weihnachten. 1 K 20 vin.

KAT. BUKVARNA V LJUBLJANI.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 16 decembra 1912.

Pšenica za april 1913	11·82
Rž za april 1913	10·37
Oves za april 1913	11·03
Koruza za maj 1913	7·67
Koruza za julij 1913	7·71

Zahvala.

Za obile dokaze presrčnega sožalja ob priliki prebritke izgube našega nepozabnega očeta, starega očeta in pradeda, gospoda

Vencelja Sturma

izrekamo tem potom našo odkritosrčno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo prečastiti duhovščini za tolažbo ob priliki bolezni, velecenjenemu g. nadučitelju Burniku, p. t. učiteljem in učiteljicam, ki so se v spremstvu šolske mladine udeležili pogreba, p. t. učiteljem iz metliškega in črnomeljskega okraja, tovarišem blagopokojnika za ginljivo petje, sl. uradništvu, sl. mestnemu zastopu, sl. meščanstvu in sl. požarni brambi za častno spremstvo do groba.

Bodi vsem iskrena zahvala!

Metlika, 10. decembra 1912.

3891 **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Povodom nenadne smrti naše nepozabljive soproge in matere, gospe

Ane Matelič

nam je došlo toliko izrazov sožalja z vseh strani, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Kličemo jim tedaj tem potom: Bog plačaj!

Posebno se pa zahvaljujemo za požrtvovalno zdravniško pomoč g. dr. Avramoviću, darovateljem vencev in Lichtenthurnovemu zavodu za zadnje spremstvo.

V Ljubljani, 16. decembra 1912.

Žalujoča rodbina

3901 **Matelič.**

Kuharica

Pošteno in zanesljivo dekle z dežele, srednje starosti, izurjena v gospodinjstvu, želi stopiti v službo k samostojnemu duhovniku. Nastop takoj ali pozneje. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. **3864.**

Trgovski pomočnik in prodajalka

se sprejmeta takoj ali pozneje v mešano trgovino na deželi na Spod. Štajerskem. Zahteva se zanesljivost, treznost in poštenost. Dalje treba, da je pomočnik slovenščine in nemščine zmožen, dober v govoru, dalje dober manufakturist, event. tudi specerist. Prodajalka mora biti posebno dobra specеristinja, event. manufakturistinja. Plačila po dogovoru. Prednost imajo tisti, kateri imajo spričevala o dolgoletni službi v eni hiši. Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo tega lista pod **„Marljivost 3892“.** 3892

Dve veliki, suhi 3897

transito kleti

porabni tudi za skladišče, **se oddasta.** Več pove tvrdka **Buzzolini Stritarjeva ulica.** Istotam se proda,

sesalnica za vino.

V hiši »pri Anžoku«, Spodnja Šiška, Vodnikova cesta štev. 9, se oddajo s 1. februarjem v najem

tri lepe kleti, skladišče, podstrešje za seno.

Natančnejša pojasnila v gostilni istotam. 3893

Dr. Ivan Oražen

Wolfova ulica 12

zopet ordinuje.

3893

Pes bernardinec

pet mesecev star se **proda.** — Poizve se **Rimska cesta št. 10, pritličje.** 3896

Največjo izbero 3895

razglednic

za praznike, že od 2 v naprej, priporoča

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra cesta, nasproti „Zlate kaplje“.

3898

Delniška družba pivovarne „Union“ naznanja s tem, da je naš velecenjeni predsednik, preblagorodni gospod

Friderik vitez pl. Huymann

nadravnatelj I. graške delniške pivovarne v Puntigamu, vitez Fran Josipovega reda, itd.

dne 14. t. m. na Dunaju umrl.

Pogreb se vrši v torek dne 17. t. m. popoldne ob 4. uri na centralnem pokopališču v Gradcu iz tamošnje mrtvašnice.

Ljubljana-Šiška, dne 16. grudna 1912.

Št. 919/pr. 3904

Razglas.

Podpisani mestni magistrat daje v smislu razpisa c. kr. deželnega predsedstva z dne 14. t. m., št. 3905/pr. občinstvu nastopno na znanje:

Vse železniške proge zasedle so vojaške straže.

Le te imajo povelje, da ustavijo in aretujejo vsakogar, kdor bi se potikal v bližini železniške proge, odnosno po njej hodil, ne da bi se zamogel zadostno izkazati, ter da rabijo orožje proti vsakomur, ki bi v svrho preprečenja aretacije hotel pobegniti, odnosno ne bi obstal na prvi poziv: „Halt! Wer da?“.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 14. decembra 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Vsebina trozvezne pogodbe.

Kakor znano, sta temelje sedanje vnovič obnovljene trozveze položila Bismarck in Andrassy leta 1879. Poprejšnje dobro razmerje Nemčije do Rusije se je po berolinskem kongresu, ki je Ruse oropal dragocenih zmag proti Turkom, precej skalilo. Ker je Bismarck takrat potreboval odkritega zaveznika proti Francozom, ki so kar koprneli po maščevanju za l. 1870.—1871., se je po treznem preudarku odločil za zvezo z Dunajem ne ravno vsled simpatij, pač pa z ozirom na konservativno in miroljubno smer avstrijske politike. Dvozveza je bila defensivna vzajemna pomoč proti eventualnemu napadu od strani Rusije. Tri leta pozneje je k tej pristopila tudi Italija, ki jo je francoska okupacija Tunisa (leta 1881.) hudo zadela ter so se tudi drugače francosko - italijanski interesi v Sredozemskem morju zelo križali. V varstvo proti agresivnosti Francije proti Nemčiji in Italiji, sta si obe zaveznici obljubili vzajemno obrambo. Zdi se pa, da se pri poznejših obnovitvah trozveze nemško - laška alianca ni več stipulirala, kar je že francoski vnanji minister Delcasee leta 1902. v zbornici povdarjal.

Ker se je danes trozveza brez vsake izpremembe obnovila in je tudi v bodoče samo defenzivnega značaja, jo podajmo v celoti, kakor se je o priliki avstro - ruskega konflikta dne 3. februarja 1888. uradno razglasila:

I. Ko bi proti pričakovanju in proti odkritosrčni volji obeh visokih kontrahentov Rusija eno izmed obeh držav napadla, sta visoka kontrahenta dolžna drug drugemu pomagati z vso vojno močjo svojih držav ter skleniti mir samo skupno in sporazumno.

II. Ako bi enega od vis. kontrahentov (to je Nemčijo ali Avstrijo) napadla kaka druga sila, se s tem drugi kontrahent zaveže, da bo ostal vsaj popolnoma nevtralen. Če bi pa v takem slučaju napadalno državo Rusija podpirala, bodisi z aktivno vojno kooperacijo, bodisi z vojaškimi odredbami (na primer mobilizacija na meji), ki napadenega zaveznika ogrožajo, tedaj stopi tudi v tem slučaju v členu I. te pogodbe izražena obveznost vzajemne pomoči z vso vojno silo takoj v veljavo in je potem vojna obeh držav skupna do skupnega sklepa miru.

III. Pogodba naj ostane z ozirom na njen miroljubni značaj tajna. Ko bi se pa upi, da bo Rusija mirovala, ne izpolnili, zahteva lojalnost obeh visokih kontrahentov, da vsaj zaupno opozorita carja . da smatrata napad proti enemu izmed njiju kot napad proti obema.

Danes more nam avstrijskim Jugoslovanom obnovitev trozveze v toliko koristiti, da lahko odvrne gorje preteče vojne, ki bi bilo za ves jugoslovanski svet (tudi za one izven monarhije) neizmerno, naj bi se končalo tako ali tako. S tem pa nikakor ne trdimo, da je trozveza za notranje politični položaj habsburških Jugoslovanov ugodna, kajti mi se bojimo, da bomo tudi sedaj morali plačati račune te kupčije, kot ob aneksiji.

Zaspani in nezaspani Trst.

Trst, 10. dec. 1912.

Naša organizacija v Trstu, mislimo predvsem na kulturno organizacijo, je zelo, zelo pomanjkljiva. Javna tajnost je, da katoliška organizacija v Trstu ne napreduje, narobe, da nazaduje že par let. Še to, kar se je bilo v prejšnjih letih ustvarilo, spi sedaj spanje pravičnega . . . Edino ženska (dekliška) organizacija tvori častno izjemo.

Priznati moramo celo, da nas je prekosila — Reka.

Odgovor na vprašanje, kaj je vzrok temu nazadovanju, se glasi: »Delavcev nam manjka?« Gotovo delavcev ni preveč, to je lahko razumljivo, pa, ali jih je morda seda manj kakor pred leti? Po znanem narodno-gospodarskem načelu o povpraševanju in ponudbah, bi se pač tudi delavcev lahko dobilo. Torej ni d e l a ?

Ako premerite s svojim pogledom kogarkoli od glave do pete, — vidite isto, kot če ga pogledate od pet do gla-

Podobno je tudi v naši organizaciji v Trstu: gledaj od spodaj navzgor, ali pa od zgoraj navzdol, pa vidiš isto; n i t i p r i p r o s t o l j u d s t v o, — razen že imenovane častne izjeme, n i t i i z o b r a ž e n c i, ne čutijo potrebe do višjega kulturnega dela.

Vzrok temu je tudi precej ta okolnost, da posvečajo Slovenci, zlasti tudi priprosto ljudstvo, svojo pozornost izključno samo gospodarskemu delu. To brezbrižnost za druge stvari graj, tudi »Edinost«, trdeč, da se vrše predavanja najboljših predavateljev — le pred piclim številom poslušalcev. To postane za tržaške Slovence lahko osodepolno.

Seveda je napaka v tem, **da se ljudstvu ne pokažejo pravi ideali in se mu ne vzbudi do njih veselje. Tu je delokrog katoliške katoliške izobraževalne organizacije!**

Ustanovitev hrvaškega katoliško-narodnega akademičnega društva „Kačič“ v Inomostu.

Pretekli mesec se je ustanovilo v Inomostu hrvaško katoliško - narodno akademično društvo »Kačič«.

Slavnostnega zborovanja se je udeležilo dokaj veliko število akademikov in drugih Slovencev. Zborovanju je predsedoval g. Megler, starešina bratskega društva »Domagoja« v Zagrebu, ki je pozdravil vse navzoče, med drugimi tudi č. g. dr. Prešerna in zastopnika bratskega društva »Zarja« v Gradcu. V nagovoru navdušuje mlade akademike, da vztrajajo v započetem delu, saj simpatizira vse slovansko katoliško dijaštvo z njimi. Po nagovoru pripne predsedniku mladega društva trak in ga pozdravlja kot prvega predsednika novega »Kačiča«. Po izvolitvi odbora in vsprejemu članov, pozdravi tovariš Pavlin novo društvo, kot zastopnik »Zarje« in obenem kot zastopnik slov. kat. dijaštva in mu čestita k ustanovitvi ter mu izrazi simpatije vseh Slovencev. Slednjič pozdravi novo društvo č. g. dr. Prešeren, ter ga opominja naj se drži strogo svojih načel, kajti med gromenjem balkanskih topov se je ustanovilo društvo in to znači zanj dobo dela. Predsednik tovariš Bauer, se vsem zahvali in obljubi, da bo društvo storilo vse, kolikor mu bo v moči in zaključi ustanovni občni zbor. Došlih brzojavnih čestitk se na zborovanju ni prečitalo, ker so došle pozneje.

Razne stvari.

Ukradena strojna puška. Krakovski »Čas« poroča: Strojno puško so pogrešili v skladišču 3. ulanskega polka. Uvedli so takoj preiskavo in dognali, da je moralo v skladišče več oseb vlomiti. Osumili so poddesetnika Rachvala, ki je bil iz polka oktobra na dopust odpuščen. Rachval biva v Rusiji, služiti je moral v avstrijski armadi, ker je pristojen v Avstrijo. Brzojavili so na vse strani. V Myslovcu so Rachvala res prijeli in našli v njegovi prtljagi med slamo cev in zatvornico ukradene strojne puške in pismo, ki mu zagotavlja 2000 rubljev nagrade, če strojno puško ukrade. Rachval je pripoznal, da so mu pri tatvini pomagali trije podčastniki oddelka strojnih pušk 3. ulanskega polka. Podčastnike so takoj aretirali in jih izročili garnizijskemu sodišču.

Vpokojena generala. Podmaršal Lotar pl. Unterrichter in generalni major baron Dürfeld sta vpokojena.

Mlade deklice hazardne igralke. V New Yorku je policija vdrla v neko skrivno igralnico, kjer so zgolj mlade deklice hazardirale. Aretirali so 14 deklic, učenke višjih dekliških in srednjih šol, nobena še ni nad 17 let stara. Več deklic je ušlo skozi okna in skozi skrivna vrata. Aretirane deklice so izpustili, ko so jih zaslišali. Deklic ne nameravajo kaznovati, pač pa lastnika tajne igralnice, v kateri so hazardirale le mlade deklice, hčerke milijonarjev.

Umetnik morilec. V Monakovem je 24letni umetnik Friderik Justus iz Vratislava usmrtil pevko Frido Baumann, nato pa sebe smrtnonevarno ranil. Usmrtil jo je, ker ni marala zanj.

Stavka medicincev. Na vseučilišču v Hallu ob Saali so pričeli na kliniki stavkati vsi nemški medicinci, ker smejo brez izpričeval o sposobnosti na kliniki prakticirati inozemci.

Ruski velikan Mahnov umrl. Kakor poročajo listi, je te dni umrl v Vitebsku po vsem svetu znani velikan Mahnov, o katerem je tudi »Slovenec« že pisal. Meril je dva metra 36 cm in je prekašal po visokosti svetopisemskega Goljata. Umrl je v 34. letu.

Novo došla tamburaška damska kapela „GORA“
koncertuje v
kavarni „Central“
od danes naprej vsak dan od **9. ure zvečer.** — Vstopnina prosta. — Kavarna je celo noč odprta.
Za mnogobrojen obisk vljudno prosi
3769 **Štefan Miholič,** kavarnar.

Sunlight milo

762 V.
razvnema srca vseh gospodinj po beli čistoti in lepem vonju, ki ga daje perilu. In kako lahko peremo s tem milom! Samo namazati treba, nekoliko časa pustiti, nato izprati in razobesiti. Nepotrebno vsako drgnenje, kuhanje in parjenje! Ravnajmo se po navodilu!
Kosi po 8, 16 in 30 h.

Samec, 30 let, primerno izobražen, s spričevali o daljšem službovanju, izurjen v vseh kmetijskih in gospodarskih poslih išče primerne službe kot 3862 5
OSKRBNIK
na kaki graščini ali večji kmetiji, ozir. kaj podobnega. Nastopi lahko o Novem letu ali pozneje. Naslov pove uprava lista pod št. **3862.** (Znamka).

Gostilna
z velikim vrtom in **z gospodarskim poslopjem v Radovljici** se bo na
javni dražbi 20 dec. 1912
ob pol 10. uri dopoldne prodalo. Cenilna vrednost **K 48.206,** najmanjši ponudek **K 33.000.** — Pojasnila daje gospod **A. Chladek v Radovljici.** 3889

Kupi se dobro ohranjen **glasovir**
3884
Ponudbe z navedbo cene na: PRIMOŽIČ, KAMNIK, poštno ležeče.

Lepe štajerske purane
pošilja od sedaj naprej po povzetju kg po 1·60 K
Josip Černelč
3866 **Sv. Peter pod Sv. gorami (Štajersko).**

Kolesarji, motoristi, automobilisti!

Vaša vozila se vzdržujejo po ceni in so vedno pripravljena za vožnjo, ako se ob času kot je sedaj, dajo pregledati, vse pomanjkljivosti nadomestiti in v uporabnem stanju v zato primernem prostoru shraniti. Kakor vsako leto tako tudi letos izgotovi to strokovnjaško natančno in po zelo nizki ceni, zato primeren prostor pa da brezplačno tvrdka
Karl Čamernik & Ko.
špecijalna trgovina s kolesi, motorji, automobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža
Ljubljana
3835

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta štev. 3.
Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.
1183
Založniki c. kr. priv. juž. žel.
Solidna postrežba. **Najnižje cene.**

BOŽIČNA RAZSTAVA
v prostorih zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.
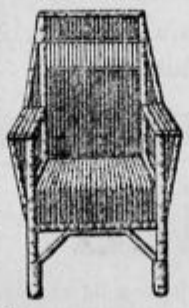
Tam se sprejemajo tudi naročila od 11. do 21. decembra 1912. Izdelki državnega pletarskega tečaja: moderna oprava iz pletenin, vrtne senčnice, košare za potovanja, stojala za cvetlice in ročna dela, senčnice za morska obrežna kopališča, skladni stoli, pletene Kina-odeje, kopalni čevlji in vse pletenine za domačo rabo in luksus. 3786
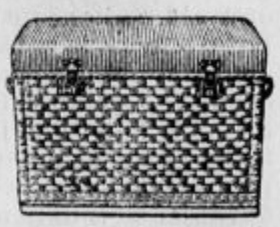
Ilustrovani ceniki zastonj.
Prva goreniska industrija za pletarstvo v Radovljici.

Izgotovljene obleke
za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini
2934
Ljubljana Pri Škofu zrav. Škofije

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Tisk: »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Miha Moškerc.